

Isabella

De laatste troefkaart van Filips II

1566 - 1633

15 mei 1615. De Brusselse Zavel ziet zwart van 't volk. Voor de gaaischieting van de Gilde van de Grote Kruisboog. Trommelaars en stadstrompetters houden de stemming erin. Bij de Onze-Lieve-Vrouw-ten-Zavelkerk verdringen zich een voornaam gezelschap en stoere hellebaardiers rond een dame in statiekledij. Langzaam richt ze haar kruisboog naar de oppergaai aan de torenspits. De pijl zoekt weg en haalt keurig de prijsvogel neer. Nooit eerder gezien in Brussel! Een 'koningin' van de gilde! En wat voor een! Aartshertogin Isabella, Clara, Eugenia.

Fotobron: Jan Smets

De koning is moe. Doodmoe. Die opstandige Nederlandse provincieën zijn hem een luis in de pels. *El Rey Felipe* voelt zijn einde naderen, maar geeft zich niet gewonnen. Dan maar mijn laatste troefkaart uitspelen, denkt hij. Zijn hoogste en duurbaarste. Zijn lievelingsdochter, de *infante* Isabella. Ik laat ze trouwen met haar neef aartshertog Albrecht van Oostenrijk en geef ze als bruidschat de Nederlanden, dan draaien die rebelse geuzen wel bij, gniffelt de oude vos. Dat de toekomstige bruidegom op dat moment ook nog kardinaal is, mag geen probleem wezen. Even een missive naar 't Vaticaan en Albrecht is kardinaal af.

En zo gebeurt. Door de Akte van Afstand van 1596 verwerven de aartshertogen Albrecht en Isabella de XVII Provincieën, of de Nederlanden inclusief het opstandige Noorden.

Ongeveer een kwarteeuw regeren de Spaanse *infante* en haar gemaal over onze gewesten. Zelfstandig, als geallieerden van Spanje, maar met eigen diplomatieke vertegenwoordigers aan hun hof in Brussel, *Coudenbergh*, dat in pracht en praal wedijvert met de andere Europese vorstenhoven. Een virtuoze kunstenaar als Rubens, een hoogstaande humanist als Justus Lipsius en een veelzijdige architect als Coebergher treden er in dienst.

Tijdens hun bewind worden de familienamen vastgelegd en worden kerken verplicht doop-, huwelijks- en overlijdensregisters aan te leggen.

Vaak nemen de vorsten deel aan processies en volkse vermaken. Zo kunnen de vrolijke en devote Isabella en de wat stijve Albrecht door hun eenvoud en diepe geloof rekenen op de sympathie en de aanhankelijkheid van het gewone volk.

Maar de protestantse godsdienst blijft taboe. Het rebelse Noorden draait dus niet bij maar de uitzichtloze oorlog loopt wel uit op het Twaalfjarig Bestand. De vredespolitiek van de aartshertogen en een beperkte godsdienstige tolerantie brengen te lande weer leven in de economische brouwerij.

Dat de kleur isabel haar oorsprong vindt in het hemd dat Isabella, volgens de legende, aanhield tijdens het drie jaar durende beleg van Oostende, is een historische kwakkel.

Isabella en haar gemaal blijven kinderloos. Als Albrecht sterft, valt het land terug aan Spanje en wordt Isabella gewoon landvoogdes. Zeer tegen haar zin. Haar laatste levensjaren verblijft ze in een klooster in Tervuren.